

Valtuustoaloite kunnan tyhjen kiinteistöjen tarjoamisesta vastaanottokeskuskäyttöön

Tekninen lautakunta 25.04.2023 § 58

435/00.01.02.03/2022

Valtuutettu [REDACTED] ja 13 muuta allekirjoittanutta valtuutettua on jättänyt Kontiolahden kunnanvaltuustolle 15.12.2022 § 75 valtuustoaloitteen kunnan tyhjen kiinteistöjen tarjoamisesta vastaanottokeskuskäyttöön. Kunnanhallitus on 19.12.2022 § 290 lähettänyt valtuustoaloitteen valmisteltavaksi hallinto-osastolle, joka vastaa maahanmuuttoasioista kunnassa. Kunnan kiinteistöistä kuitenkin vastaa teknisen osaston kiinteistöpalvelut. Vastaus on siten tarkoituksenmukaista käsitellä myös teknisessä lautakunnassa, ja vastaus valtuustoaloitteeseen on toteutettu viranhaltijayhteistyönä.

Maahanmuuttovirasto vastaa valtakunnallisesti vastaanottojärjestelmän toiminnan ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta. Syksyllä 2022 Maahanmuuttovirasto on tehnyt hankintapäätöksiä uusista vastaanottokeskuksista useilla alueilla, Pohjois-Karjala mukaan lukien. Pohjois-Karjalassa vastaanottokeskukset ovat tällä hetkellä Joensuussa (2 kpl), Lieksassa ja Outokummussa. Vastaanottokeskukset ovat tällä hetkellä pääasiassa asuntopohjaisia vastaanottokeskuksia. Tämä aiheuttaa erilaisia vaatimuksia myös käytettävien kiinteistöjen suhteen, kuin laitospohjaiset vastaanottokeskukset esimerkiksi vuoden 2015 Syyrian pakolaiskriisin aikana. Uusien vastaanottokeskusten osalta myös kiinteistöjen sijainnilla on merkitystä asukkaiden asioinnin ja palvelujen saatavuuden osalta (mm. ruokakaupat, varhaiskasvatus, perusopetus, liikenneyhteydet ym.). Maahanmuuttoviraston edustajalta saatujen tietojen mukaan vastaanottojärjestelmän kapasiteetti on tällä hetkellä Pohjois-Karjalassa riittävä. Mahdolliseen kapasiteetin lisäämiseen vastattaisiin ensisijaisesti jo perustettuja vastaanottokeskuksia laajentamalla (asukasmäärän lisäys, sivutoimipisteet).

Maahanmuuttovirasto on ottanut vuonna 2022 käyttöön niin sanotun kuntamallin. Kuntamalli on kunnille tilapäinen ja vapaaehtoinen järjestelmä, jossa kunta voi sopia vastaanottokeskuksen kanssa majoituksen tarjoamisesta kunnassaan asuville tilapäisen suojelun piirissä oleville henkilöille. Maahanmuuttovirastossa haluttiin kuntamallilla tukea niitä kuntia ja niiden majoittamistoimintaa, jotka olivat oma-aloitteisesti majoittaneet sotaa pakenevia. Kuntamallin asukas saa muut vastaanottopalvelut pääasiassa vastaanottokeskukselta. Kontiolahden kunta on tehnyt sopimuksen vastaanottopalvelujen tuottamisesta Maahanmuuttoviraston ja SPR Savo-Karjalan kanssa (KH 22.8.2022 § 183). Sopimuksen mukaan Kontiolahden kunta voi osoittaa kunnan vapaana olevia asuntoja käytettäväksi tilapäistä suojelua saaville pakolaisille, ja käytännössä tämä tehdään yhteistyössä Kontiolahden Vuokratalot Oy:n kanssa. Kunta vastaa kuntamallisopimuksen mukaisesti omalta osaltaan myös ohjaus ja neuvontapalvelujen tuottamisesta. Kontiolahdella on kuntamallin mukaisia asukkaita, ja samalla varaudutaan myös vastaamaan mahdollisesti kasvavaan asuntotarpeeseen. Kuntamallisopimuksen voimassaoloa on jatkettu 31.12.2023 saakka (KH 13.3.2023 § 58). Maahanmuuttovirasto tulee päättämään kuntamallijärjestelmän käytön jatkuvuudesta myöhemmin tänä vuonna.

Tilapäistä suojelua saavilla on vuoden Suomessa oleskelun jälkeen oikeus hakea kotikuntaoikeutta. Kotikuntaoikeutta hakevat henkilöt siirtyvät vastaanottopalveluista julkisten palvelujen piiriin, asuminen mukaan lukien. Kotikuntaoikeuden hakeminen on vapaaehtoista ja

perustuu yksilön omaan harkintaan, joten arvioita kuntiin siirtyvien määrästä on vaikea ennustaa. Kontiolahden kunta varautuu kotoutumispalveluiden järjestämiseen ja kunnan kotouttamisohjelma on parhaillaan päivitettävänä.

Kiinteistöpäällikkö on kartoittanut kunnan tyhjiillään tai vähällä käytöllä olevat kiinteistöt. Tällä hetkellä kunnassa on kaksi mahdollista kiinteistöä, joita aloite mahdollisesti voisi koskea. Ensimmäinen näistä on Varparannan entinen aluepalvelukeskus, ja siihen kuuluvat kolme rivitalorakennusta. Varparannan aluepalvelukeskuksen toiminta siirtyi marraskuussa 2022 Kontiolahden kirkonkylälle valmistuneeseen Kaarnakotiin, ja rivitaloissa on tällä hetkellä yksi asukas toistaiseksi. Kontiolahden kunnan tekniset palvelut on esittänyt kohteen myyntiä kokonaisuudessaan keväällä 2023 ja em. kohde on myynnissä Huutokaupat.comin kautta. Kontiorannan entisellä varuskunta-alueella sijaitseva Kasarmi 1 on ollut viime vuosina muun muassa majoituskäytössä. Kyseiselle rakennukselle ollaan hakemassa rakennuslupaa 1–2 kerrosten osalta majoituskäyttöön, sekä kellarikerroksen osalta näyttely- ja museotilakäyttöön. Varparannan aluepalvelukeskus ja rivitalot soveltuvat hyvin asuntopohjaiseen käyttöön, mutta Kasarmi 1:llä joutuisi tekemään muutostöitä entisten tupatilojen osalta. Kustannukset nousisivat muutostöiden osalta suureksi riippuen tilojen käytöstä ja laajuudesta.

Näiden kiinteistöjen tämänhetkinen tilanne on saatettu tiedoksi myös Pohjois-Karjalassa toimiville vastaanottokeskustoimijoille, mikäli Maahanmuuttovirasto ilmaisisi heille tarpeen vastaanottopaikkojen kapasiteetin kasvattamisesta.

Liite: Valtuustoaloite 15.12.2022 kunnan tyhjien kiinteistöjen tarjoamisesta vastaanottokeskuskäyttöön

Lisätietoja: kiinteistöpäällikkö Jari Rissanen p. 050 3450 156, ja hyvinvointikoordinaattori Sini Rantaeskola p. 050 432 8314.

Teknisen johtajan ehdotus:

Tekninen lautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuustoaloitteeseen kunnan tyhjien kiinteistöjen tarjoamisesta vastaanottokeskuskäyttöön annetaan edellä selostetun mukainen vastaus.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.
